

SUNO
HISPANO
VALENCIO (HISPANUJO)

★
Direktoro - Administranto :

AUGUSTO JIMENEZ LOIRA — Corona, 5, 2.º, VALENCIA

ĈEFREDAKTORO : VICENTO INGLADA ORS - Borrell, 52, 1.º, BARCELONA

Tiu-ĉi gazeto estas ankaŭ organo de la grupoj de Murcio kaj Valencio

LA KORESPONDADON, abonojn kaj ĉiujn informojn pri la gazeto, oni adresu al direktoro

5, Corona, 5 - VALENCIA (España)

organo de la hispana societo por la pro-

★
Ĝimona gazeto,

-pagando de la lingvo internacia

LA SUNO HISPANA

ORGANO DE LA SOCIEDAD ESPAÑOLA PARA LA PROPAGACIÓN DEL ESPERANTO
SE PUBLICA MENSUALMENTE

KOSTO DE LA ABONO

En Eksterhispanaj landoj: Unu jaro, tri frankoj, kaj unu numero, **0'30** frankoj, pagataj per mono, per kambio, aŭ per poŝtmarkoj, precize Francaj.

En Hispanujo: Unu jaro, tri pese-toj kaj unu numero, **0'30** pesetoj, pa-gataj per mono, per kambio, aŭ per poŝtmarkoj de korespondado. precize po **5** centimoj.

Oni akceptas la abonojn nur por almenaŭ unu tuta jaro.

KOSTO DE LA ANONCOJ

Por centimetroj kvadrataj

De 6 ĝis 12	— 0'05	ĉiu centimetro.
> 12 > 24	— 0'045	> >
> 24 > 48	— 0'04	> >
> 48 > 96	— 0'035	> >
> 96 > 192	— 0'03	> >

Tiuj-ĉi kvantoj rilatas al frankoj aŭ pesetoj, laŭ la fremda aŭ hispana loĝejo de la anoncantoj.

Rabatoj da 5, 10 kaj 20 % en abonoj po tri, ses kaj dekdu anoncoj.

*La korespondencia, suskripciones,
y todos los informes relativos al periódico, diríjanse al director*

Corona, 5, VALENCIA (España)

Aukaŭ oni povas aboni tiun-ĉi Ga-
zeton, ĉe sinjoro Paul Fruitier, 27 bul-
vardo Arago, Parizo, redakcio de «Lin-
gvo Internacia»

kaj

ĉe sinjoro Manuel Benavente, bibliotekis-
to de la Hispana Societo por la propagan-
do de Esperanto.

Sociedad, 14, Murcia.

PRECIO DE LA SUSCRIPCIÓN

En el Extranjero: Un año, tres francos y un número, **0'30** francos, en moneda, letra, ó sellos precisamente franceses.

En España: Un año, tres pesetas y un número, **0'30** pesetas, en moneda, letra ó sellos de correspondencia, precisamente de **5** céntimos.

No se admiten suscripciones por menos de un año.

PRECIO DE LOS ANUNCIOS

Por centímetros cuadrados

De 6 á 12	— 0'05	uno.
> 12 > 24	— 0'045	>
> 24 > 48	— 0'04	>
> 48 > 96	— 0'035	>
> 96 > 192	— 0'03	>

Estas cantidades se refieren á fran-
cos ó pesetas, según que los anunciantes
residan en el extranjero ó en España.

*Rebajas de 5, 10 y 20 % en abonos
por tres, seis y doce anuncios.*

También se puede hacer la suscrip-
ción á este periódico, en casa de Mr. Paul
Fruitier, 27 boulevard Arago, París, re-
dacción de «Lingvo Internacia»

y

en casa de D. Manuel Benavente, biblio-
tecario de la Sociedad Española para la
propagación del Esperanto.

Sociedad, 14, Murcia.

La dirección de este periódico admite suscripciones á los periódicos *Lingvo Internacia* (véase el anuncio en *Gazetaro Esperantista*) é *Internacia Medicina Revuo*, revista que se publicará en breve y constará de seis cuadernos anuales de 48 páginas, al precio de **7** francos la suscripción anual.

LA SUNO HISPANA

Pri la literoj ĥ koj k

Multaj Esperantistoj volas austataŭ la literon ĥ per la k en kelke da vortoj.

Mi ne opinias tiel:

1.º ĉar ni devas tute trairi la vojon malfermitan de nia komuna Majstro mem, kaj tiamaniere ne detruigiĝos la unueco de la lingvo.

2.º ĉar la vortoj aliformigitaj de ili, kaj enhavantaj la literon ĥ estas sendube devenigitaj de la greka lingvo.

Ni vidu:

monarĥo. . . . . μοναρχης = *monarĥes*
monarĥafo. . . . . μοναρχια = *monarĥia*
monaĥo. . . . . μοναχός = *monaĥos*
arĥitekturo. . . αρχιτεκτων = *arĥitekton*

Oni vidas kiel la litero ĥ estas kvazaŭ la litero γ, kiun oni elparolas *ĥi*, greke.

Ĉu tiu ĉi ne estas sufiĉa kialo por skribi *monarĥon*, *monaĥon*, *arĥitekturiston* k. c. sekvante tiel la regulojn de nia glora Doktoro?

Ĉu Zamenhof ne estas prava?

VILLANUEVA.

Respecto á las letras ĥ y k

Muchos esperantistas quieren sustituir la letra ĥ por la k en algunas palabras.

Yo no opino así.

1.º Porque debemos por completo seguir la ruta trazada por nuestro maestro común, y de ese modo no se destruirá la unidad de la lengua.

2.º Porque las palabras que se han construido, amoldadas á otras, y que contienen la letra ĥ, son indudablemente derivadas de la lengua griega.

Ejemplo:

monarĥo. . . . . μοναρχης = *monarĥes*
monarĥafo. . . . . μοναρχια = *monarĥia*
monaĥo. . . . . μοναχός = *monaĥos*
arĥitekturo. . . αρχιτεκτων = *arĥitekton*

Se ve como la letra ĥ es equivalente á la letra γ, la cual se pronuncia *ĥi* en griego.

¿No es esta suficiente causa para escribir *monarĥon*, *monaĥon*, *arĥitekturiston* etcétera, siguiendo así las reglas de nuestro célebre Doctor?

¿Es que Zamenhof no tiene razón?

VILLANUEVA.

Kroniko fremda

Anglujo.—La lastan monaton aperis en Londono la unuo numero de gazeto nomita *The Esperantist*. Tre bele prezentita en verda koverto, ĝi enhavas tre interesajn tekstojn. En la lasta paĝo oni vidas la himnon «Espero» kun muziko de Esperantisto n.º 6.266. Sinjoro A. Motteau prezentas la komencon de traduko esperanta de la belega dramo ŝekspir'a *La Ventego*. Ankaŭ enhavas *The Esperantist* aliajn tradukojn: du Esopajn fablojn, la nacia himnon *Dio savu la reĝon!* kaj la poezion el W. Pitt, *A saylor's life* (Vivo de maristo). La artikolo *Esperanto* de sinjoro Stead estas bonega kiel ĉarma estas la priskribo *Itala Somero*, de sinjoro K. Bicknell. Krom tio, oni trovas paragrafon esperantan skribitan laŭ la sistemo stenografio Pitman, sciigojn pri la movado esperantista, k. c.

Rezume, la nova gazeto estas tre rekomendinda: ni deziras al ĝi longedaŭran sukcesan vivadon kaj multenombrajn abonojn.

Belgujo.—*La Belga Sonorilo* rekomendos ke en tiu ĉi vintro oni uzu ĉiujn rimedojn diskonigi la lingvon internacian, kiel preparadon por la gravega fakto okazonta dum la proksima somero, t. e., la unua kunveno de la *Asociacio Internacia de la Akademioj* por la ekzameno de la demando pri la enkonduko de internacia helpanta lingvo.

La nomita «Asociacio» konsistas el riprezentantoj de ĉiuj Akademioj kaj estis fondata en la jaro 1900.ª dum la lasta Pariza Ekspozicio.

La ideo de nia belga kolego ne povas esti pli ŝatinda. Efektive, ni ĉiuj devas klopodi plej obstine por ke la proksima kunveno de la «Asociacio» nomita, estu

Crónica extranjera

Inglaterra.—En el mes pasado apareció en Londres el primer número de la revista titulada *The Esperantist*.—Muy bien presentado en cubierta verde, dicho número contiene textos muy interesantes. En la última página aparece el himno «Espero», con música del esperantista número 6.266. El Sr. A. Motteau presenta el principio de la traducción esperanta del bellissimo drama de Shakespeare *La Tempestad*. También contiene *The Esperantist* otras traducciones: dos fábulas de Esopo, el himno nacional ¡*Dios salve al Rey!* y la poesía de W. Pitt *A saylor's life* (vida del marino). El artículo *Esperanto*, del Sr. Stead, es excelente, como encantadora es la descripción *Itala Somero*, del Sr. K. Bicknell. Aparte de esto hay un párrafo en Esperanto escrito taquigráficamente (sistema Pitman), noticias sobre el movimiento esperantista, etcétera.

En resumen, la nueva revista es muy recomendable: le deseamos vida larga y próspera y muchas suscripciones.

Bélgica.—*La Belga Sonorilo* (La Campana Belga) recomienda que en este invierno se empleen todos los medios de difundir la lengua internacional, como preparación a un acontecimiento importantísimo anunciado para el verano próximo: es decir, la primera reunión de la *Asociación Internacional de Academias* para examen del asunto relativo a la adopción de una lengua internacional auxiliar.

La citada Asociación se compone de representantes de todas las Academias y se fundó en el año 1900, durante la última Exposición de París.

La idea de nuestro colega belga no puede ser más apreciable. Todos, efectivamente, debemos trabajar con la mayor perseverancia para que la próxima re-

vera triumfo por la lingvo internacia Esperanto.

En la celo kunhelpi tium esperantan disvastiĝon, la Redakcio de B. S. elirigos tre baldaŭ propagandan broŝuron, kies prezo estos: por 1 ekzemplero, 0'15 fr.; por 10 ekz., 1 fr.; por 20 ekz., 1'50 fr.; por 50 ekz., 3 fr.; kaj por 100 ekz., 5 -r.

S.^o E. Boirak, rektoro de la Dijona Universitato; S.^o Ch. Lambert, profesoro ĉe tiu sama lernejo kaj alia Esperantisto, konsentis enveturi Belgion dum la unuaj semajnoj de tiu ĉi monato por fari serion da paroladoj esperantaj precipe ĉe la Universitatoj, en la celo elvoki ĉe la profesoro kaj studentaro belga tiun saman movadon esperantan, kiun ni admiras nun en Francujo. Estas evidente ke tiuj paroladoj multe utilos por la triumfo de nia afero.

Bulgarujo.—En Kazaŭlik ĵus fondiĝis esperantista societo sub la nomo «Roza Valo».

Francujo.—En la lasta monato la gazetaro franca empresigis multajn artikolojn propagandajn.

GRUPO DE PARIZO.—ĝi rekomencis siajn kursojn en la *Sorbonne*. Por montri al niaj legantoj kian akcepton oni aldifinas tie al la lingvo internacia ni nur sciigos detalon. Krom tiuj de la Grupo Pariza, ekzistas nun en la franca ĉefurbo 29 aliaj kursoj esperantaj!

GRUPO DE AMIENS.—Du amindaj leteroj de ĝia prezidanto S.^o Tassencourt pruvigis al ni ĝis la evidento la bonan akcepton kiun ricevis nia modesta gazeto ĉe la Grupanoj.

En tiuj leteroj oni sciigas al ni ke la grupo rapide progresadas dank' al la granda kolegeco kaj fervoreco de la membroj por la triumfo de nia afero.

Tial ni kore gratulas kaj dankas ĉiujn anojn de la Grupo Amiens'a kaj ni espe-

unió de la «Asociación» mencionada sea un verdadero triunfo para la lengua internacional Esperanto.

Con el objeto de coadyuvar á esta difusión del Esperanto, la redacción de B. S. publicará en breve un folleto de propaganda, cuyo precio será: 1 ejemplar, 0,15 francos; 10 ej., 1 fr.; 20 ej., 1,50 fr.; 50 ej., 3 fr.; y 100 ej., 5 fr.

Los Sres. E. Boirac, rector de la Universidad de Dijon, Ch. Lambert, profesor del mismo centro, y otro esperantista, han acordado hacer un viaje á Bélgica en las primeras semanas de este mes, para dar una serie de conferencias esperantistas, principalmente en las Universidades, con el objeto de despertar entre los profesores y estudiantes belgas un movimiento esperantista análogo al que admiramos actualmente en Francia. Es evidente que estas conferencias serán de suma utilidad para el triunfo de nuestra causa.

Bulgaria.—En Kazaŭlik acaba de fundarse una sociedad esperantista con el nombre de *Roza Valo*.

Francia.—La prensa francesa ha publicado en el mes último gran número de artículos de propaganda.

GRUPO DE PARÍS.—Han empezado nuevamente los cursos en la *Sorbonne*. Para hacer ver á nuestros lectores la acogida que allí dispensan á la lengua internacional, bastará un detalle. Además de los cursos esperantistas del Grupo Parisièn, jexisten actualmente en la capital francesa 29 cursos más!

GRUPO DE AMIENS.—Dos cartas amables de su presidente Sr. Tassencourt nos han probado hasta la evidencia la buena acogida que han dispensado los miembros á nuestra modesta revista.

En estas cartas nos comunican que el grupo progresa rápidamente gracias al gran compañerismo y celo de los miembros por el triunfo de nuestra causa.

Por esto cordialmente felicitamos y damos las gracias á todos los miembros

ras ke la klopodoj de niaj entuziasmaj samideanoj kunhelpos tre efike la propagandon de la lingvo internacia.

CALAIS.—Laŭ raportas *Le Petit Calaisien* okazis en la urba teatro granda publika parolado esperanta la 23.^{an} de Oktobro vespere. Kunvenis 500 personoj kaj prezidis S.^o Doktoro Guyot. Nia entuziasma Esperantista S.^o Michaux, advokato, profitis siajn eminentajn kapablojn paroladajn por konvinki *per klarigoj gramatikaj* la aŭdantaron pri tio ke Esperanto estas la vera solvo de la lingvo internacia.

La sukceso estis plena kaj ĉiuj kunvenintoj eliris el la teatro tre ĉarmitaj de la agrabla vesperkunveno.

Ni gratulas sinjorojn Guyot kaj Michaux kaj ni esperas ke la favoraj sekvoj de liaj klopodoj baldaŭ montriĝos kaj multe kunhelpos la progresadon Esperantan en Kales-o.

GRUPO DE CHAUMONT.—Ĝi ricevis la visiton de sinjoro Kühln, kiu liveris novan pruvon pri la mirindaj kondiĉoj de Esperanto por la komunikoj parolaj.

Oni esperas ke baldaŭ fondiĝos Grupo Esperantista ĉe Remiremont.

Grupo d' Epinal.—Ĝia membraro decidis krei agentejon de korespondado internacia kun la ceteraj Esperantistoj. En tiu celo, la grupo ricevos tre danke la adresojn de ĉiuj personoj dezirantaj korespondadi kun ĝiaj anoj.

GRUPO DE OYONNAX ET SAINT CLAUDE.—Sinjoro Man, esperantista angla, kiu restis tri semajnojn ĉe Saint-Claude, kaj sinjoroj Balick kaj Kühln, bohemoj, vizitis tiun grupon kaj multe interparoladis esperante kun la membroj, kiuj ekstreme konvinkiĝis pri tio ke Esperanto taŭgas

del Grupo de Amiens, y esperamos que los trabajos de nuestros entusiastas compañeros coadyuvarán muy eficazmente á la propagación de la lengua internacional.

CALAIS.—Según refiere *Le Petit Calaisien*, el 23 de Octubre por la noche tuvo lugar una gran conferencia esperantista pública en el teatro Municipal. Asistieron 500 personas y presidió el acto el Doctor Guyot. Nuestro entusiasta esperantista Sr. Michaux, abogado, aprovechó sus eminentes cualidades oratorias para convencer *con explicaciones gramaticales*, al auditorio, de que el Esperanto es la verdadera solución de la lengua internacional.

El éxito fué completo, y todos los que asistieron salieron del teatro encantados de tan agradable «soirée».

Felicitemos á los Sres. Guyot y Michaux, y esperamos que las consecuencias favorables de tales trabajos se mostrarán pronto y coadyuvarán al progreso esperantista en Calais.

GRUPO DE CHAUMONT.—Ha recibido la visita del Sr. Kühln, la cual ha sido una nueva prueba de las admirables condiciones del Esperanto para las comunicaciones verbales.

Se espera en breve la fundación de un Grupo esperantista en Remiremont.

GRUPO DE EPINAL.—Sus miembros han decidido crear una agencia de correspondencia internacional con los demás esperantistas. Con este objeto, el Grupo recibirá agradecido las direcciones de todas las personas que deseen sostener correspondencia con dichos miembros.

GRUPO DE OYONNAX ET SAINT CLAUDE.—El Sr. Man, esperantista inglés que ha permanecido tres semanas en Saint-Claude, y los Sres. Balick y Kühln, de Bohemia, han visitado este Grupo y han conversado largo tiempo con los miembros, quienes han adquirido la convicción

mirinde kiel organo de parola komunika-
do inter fremduloj.

GRUPO DE REIMS.—Ankaŭ tiu grupo havis la plesuron ricevi la visiton de sinjoro Kühln, kiu dum du tagoj interparoladis senĝene kun ĝiaj membroj.

Peruo.—Ni ricevis la duan numeron de *Antaŭen, Esperantistoj!* En ĝi oni raportas pri la kunsido de la Perua Societo okazinta la 28.^{an} de Julio lasta.

Ankaŭ oni legas artikolon interesan de sinjoro D. Wood, titolitan *Kontrakto pri sukeroj en Bruselo*.

Post tiu ĉi artikolo estas *Kroniko*, en kiu oni seigas ke sinjoro D.^o Villarreal ricevis la *Ateston pri Kapableco* aljuĝita al li de la Franca Societo p. p. E.; la esperantajn artikolojn propagandajn enpresitajn en la perua gazetaro, kaj aliajn novaĵojn.

Fine, la dua lastaj paĝoj de *Antaŭen Esperantistoj* enhavas *Vortareton hispanan esperantan* tre utilan.

N. M.

de que el Esperanto se presta admirablemente, como órgano, á la comunicación verbal entre extranjeros.

GRUPO DE REIMS.—También este Grupo ha tenido el gusto de recibir la visita del Sr. Kühln, quien durante dos días ha podido conversar, sin ningún inconveniente, con los miembros.

Perú.—Hemos recibido el segundo número de *Antaŭen Esperantistoj!* ¡Adelante, esperantistas! En él se da cuenta de la sesión de la *Sociedad peruana* celebrada el 28 de Julio último.

Se lee también un interesante artículo del Sr. D. Wood, titulado *Contrato azucarero en Bruselas*.

Signe á este artículo la *Crónica* en que se comunica que el Sr. Dr. Villarreal ha recibido el *Certificado de Capacidad* que le ha otorgado la Sociedad francesa p. p. E., además los artículos de propaganda publicados en las revistas peruanas y otras noticias.

Finalmente, las dos últimas páginas de *¡Adelante, esperantistas!* contienen un utilísimo *Vocabulario Español-Esperanto*.

N. M.

Nacia Kroniko

Madrid.—Baldaŭ ni havos grupon ĉe la Hispana ĉefurbo, laŭ la deziroj de kelkaj Esperantamantoj.

Moratalla.—Sro. Donaciano García petasalla S. p. p. E. sciigojn por fondi grupon Esperantistan ĉe tiu urbo. Ni instigas la tieajn amantojn de la lingvo internacia Esperanto, por ke ili laboru kaj batalu varmege; nia ago devas esti forta

Crónica Nacional

Madrid.—Pronto tendremos en la capital de España un Grupo, según los deseos de algunos amantes del Esperanto.

Moratalla.—D. Donaciano García pide á la S. p. p. E. noticias para fundar un Grupo esperantista en su ciudad. Incitamos á los amantes allí de la lengua internacional Esperanto para que trabajen y luchan ardientemente; nuestra obra debe

kaj konstanta ĝis trafi la dezirojn kiujn ni celas.

Murcio.—La Murcia grupo en sia lasta kunsido, konsentis, ke *La Suno Hispana* estos ĝia oficiala organo nacia, kiel *Lingvo Internacia* estas de longe ĝia organo internacia.

Valencio.—Laŭ letero de la entuziasma Esperantisto Pastro Guinart de la Piaj Skoloj, ĉe la ĉefurbo nomita, oni faros baldaŭ kurson Esperantan ĉe la Skolopiaj monaninoj, kaj same ĉe la lernejo de monaninoj Dominikaj.

Valencio scios, sendube, disvastigi nian karan lingvon.

¡Antaŭen, valencianoj!

Murcio, Novembro 1903.—*Villanueva.*

ser sólida y constante, hasta alcanzar los deseos que nos proponemos.

Murcia.—El grupo de Murcia, en su última sesión acordó que LA SUNO HISPANA sea su órgano oficial nacional, como *Lingvo Internacia* es desde hace tiempo su órgano internacional.

Valencia.—Según carta del entusiasta Esperantista P. Guinart, de las Escuelas Pías, en la nombrada capital se dará pronto un curso de Esperanto en las monjas Escolapias é igualmente en el colegio de las Dominicas.

Valencia sabrá, sin duda, difundir nuestra querida lengua.

¡Adelante, valencianos!

Murcia, Noviembre de 1903.—*Villanueva.*

Ho, mia kor!

Ho, mia kor, ne batu maltrankvile
El mia brusto nun ne saltu for!
Jam teni viŝ ne povas mi facile
Ho, mia kor'!

Ho, mia kor'! Post longa laborado
Ĉu ni ne venkos en decida hor'?
Sufiĉe! Trankviliĝu de l' batado,
Ho, mia kor'!

L. ZAMENHOF.

¡Oh, corazón mío!

¡Oh, corazón mío! ¡No te agites intranquilo!
¡No escapes ahora de mi pecho!
Ya no puedo sujetarte fácilmente,
¡Oh, corazón mío!

¡Oh, corazón mío! Tras largos afanes,
¿No venceremos en hora señalada?
¡Basta! Calma tus latidos,
¡Oh, corazón mío!

Laŭlitere tradukis,
JOSE M. BAIGORRI.

La Espero

En la mondon venis nova sento,
Tra la mondo iras forta voko,
Perflugiloj de facila vento
Nun de loko flugu ĝi al loko.

Ne al glavo sangon soifanta
ĝi la homan tiras familion:
Al la mond' eterne militanta
ĝi promesas sanktan armonion.

Sub la sankta signo de l' espero
Kolektiĝas pacaj batalantoj
Kaj rapide kreskas la afero
Per laboro de la esperantoj.

Forte staras muroj de miljaroj
Inter la popoloj dividitaj;
Sed dissaltos la obstinaj baroj
Per la sankta amo disbatitaj.

Sur neŭtrala lingva fundamento,
Komprenante unu la alian,
La popoloj faros en konsento
Unu grandan rondon familian.

Nia diligenta kolegaro
En laboro paĉa ne laciĝos,
ĝis la bela sonĝo de l' homaro
Por eterna ben' efektiviĝos.

L. ZAMENHOF.

La Esperanza

En el mundo se inició un nuevo sentimiento,
A través del mundo va una fuerte llamada;
¡En alas de un viento propicio
Vuele ahora de lugar en lugar!

No es á la espada sedienta de sangre
A lo que atrae á la humana familia:
Al mundo, que eternamente milita,
Se promete una santa armonía.

Bajo la santa enseña de la esperanza
Se agrupan los guerreros de la paz,
Y la tarea progresa rápidamente
Merced al trabajo de «los que esperan» (1).

En pie están los fuertes muros seculares
Entre los pueblos divididos,
Pero se desmoronarán las tenaces barreras
Destruídas por el santo amor.

Con la base de una lengua neutral,
Comprendiéndose unos á otros,
Los pueblos harán de acuerdo
Un solo y grande círculo familiar.

Todos nuestros activos compañeros
No se cansarán en su labor pacífica
Hasta que el hermoso sueño de la humanidad
Se realice para bendición eterna.

Traducción literal,
JOSÉ M. BAIGORRI.

(1) Esperantistas.

Bibliografio

Tre baldaŭ publikiĝos la unua numero de gazeto titolita *Internacia Medicina Revuo*, sub la direktado de nia kara amiko kaj entuziasma Esperantisto sinjoro P. Fruictier. La redakcia komitato de tiu ĉi nova gazeto konsistas el profesoroj de la Pariza Fakultato Medicina.

La eminentaj kapabloj esperantaj de sinjoro Fruictier estas tiel universale konitaj ke ni konsideras senbezone antaŭdiri, ke la nova revuo estos tre utila kaj tre interesa.

Laŭ sia speciala eco ĝi havos por nia afero eksterordinaran gravecon ĉar ĝi ludos rolon praktikan, seriozan kaj sciencan kiu certe alvokos la atenton de eminentaj homoj, kiuj ĝis nun ne trovis en ia internacia lingvo ion pli ol amuzan studon.

La administracio de la nova gazeto decidis fari efikan propagandon sendante provan numeron kun gramatiko esperanta al multaj scienculoj.

Tio bezonas multe da mono kaj tiel ni petas al ĉiuj niaj legantoj ke ili volu senprokraste aboni *Internacian Medicinan Revuon* por kunhelpi tiamaniere la efektiviĝon de entrepreno tiel grava.

Oni povas aboni tiu ĉi gazeton ĉe sinjoro Manuel Benavente, kasisto de la Hispana S. p. p. E., Sociedad, 14, Murcia, kaj en la administracio de tiu ĉi gazeto.

Kosto de la jarabono.—En Francujo kaj Hungarujo, 6 1/2 frankoj; Aliaj landoj, 7 frankoj.

***

Ĝus publikiĝis la hispana traduko de la konita verko de sinjoro Th. Cart. UNUAJ LEKCIONOJ DE ESPERANTO.

Bibliografía

En breve aparecerá el primer número de una revista titulada *Revista Internacional de Medicina*, bajo la dirección de nuestro querido amigo y entusiasta esperantista Sr. P. Fruictier. La Junta de redacción de esta nueva revista se compone de profesores de la Facultad de Medicina de París.

Las cualidades eminentes del señor Fruictier, como esperantista, son tan universalmente conocidas, que consideramos innecesario predecir que la nueva revista será muy útil é interesante.

Por su especial cualidad tendrá para nuestra causa importancia extraordinaria, porque desempeñará un papel práctico, serio y científico, que llamará la atención de los hombres eminentes que hasta ahora sólo han visto en el Esperanto un estudio de distracción.

La administración del nuevo periódico ha decidido hacer propaganda eficaz, enviando un número de prueba y una gramática esperanta á muchos hombres de ciencia.

Esto exige mucho dinero, y nosotros rogamos por lo tanto á nuestros lectores que se apresuren á suscribirse á *Internacia Medicina Revuo*, para coadyuvar de este modo á la realización de una empresa de tal importancia.

Se puede hacer la suscripción á esta revista, dirigiéndose al Sr. D. Manuel Benavente, cajero de la Sociedad Española p. p. E., Sociedad, 14, Murcia y en la administración de este periódico.

Precio del abono anual: En Francia y Hungría 6 1/2 francos. En otros países 7 francos.

***

Acaba de publicarse la traducción española de la conocida obra del Sr. Th. Cart, *Unuaj lecionoj de Esperanto*. (Primeras lecciones de Esperanto).

La traduko estas bonege farita de nia kara amiko sinjoro A. López Villanueva, sekretario de la Hispana S. p. p. E.

Kiel ĉiuj Esperantistoj konas la meritojn de la verketo nomita, ni ne bezonas rekomendi ĝin al niaj legantoj, certaj ke ĝi ricevos ilian favoran akcepton.

Ni gratulas sincere la aŭtorojn kaj deziras ke la nova libreto estu rapide konsumita en la librovendejoj.

Kosto de *Primeras lecciones de Esperanto*, 0,40 fr., ĉe librejo Hachette.

(Vidu anoncon pri *kolekto aprobita* de D.^o Zamenhof).

* * *

Firmo Espasa, unu el la plej gravaj libroeldonejoj barcelonaj, ĵus interkonsentis kun firmo Hachette, el Parizo, definitivan kontrakton per kiu prenas sur sin la tujan publikigon de verkoj esperantaj, por hispanoj, apartenantaj al kolekto aprobita de D.^o Zamenhof.

Nun estas en presado plena lernolibro esperanta kun ekzercoj, kiu eliros la proksiman monaton kaj poste firmo Espasa tuj publikigos *Vortaron Esperanta-Hispanan* kaj alian *Hispana-Esperantan*.

Ni kredas ke ĉiuj niaj legantoj ĝojos pro tia grava novaĵo kaj ke la publikigo de la lernolibroj esperantaj por hispanoj donos tre potenca antaŭpuŝon al la progresado de Esperanto en Hispanujo.

La traducción es excelente y se debe á nuestro querido amigo Sr. D. A. López Villanueva, secretario de la Sociedad Española para propagación del Esperanto.

Como todos los esperantistas conocen el mérito de la obrita citada, no necesitamos recomendarla á nuestros lectores, seguros de que le dispensarán una favorable acogida.

Felicitamos sinceramente á los autores y deseamos que el nuevo librito se agote rápidamente en las librerías.

Precio de *Primeras lecciones de Esperanto*, 0,40 fr. en casa Hachette.

(Véase el anuncio relativo á la Colección aprobada por el Dr. Zamenhof).

* * *

La casa editorial Espasa, una de las más importantes de Barcelona, acaba de formalizar con la casa Hachette, de París, un contrato definitivo, en virtud del cual se encarga de la inmediata publicación de las obras en Esperanto para españoles, pertenecientes á la colección aprobada por el Dr. Zamenhof.

Está ya en prensa un manual esperanto completo con ejercicios que aparecerá el mes próximo, é inmediatamente después la casa Espasa publicará un *Diccionario Esperanto-Español* y otro *Español-Esperanto*.

Creemos que todos nuestros lectores se alegrarán de conocer tan importante nueva y que la publicación de los manuales esperanto para españoles imprimirá potente impulso al progreso del Esperanto en España.

Miksajoj

Bedaŭre ni sciigas al niaj legantoj, ke la morto ĵus forprenis de ni niajn karajn samideanojn, Sor. M. Magnus Nordensvan, el Kuopio (Finlando), unu el niaj plej malnovaj esperantistoj, kaj Sor. Camille Ricard kiu ricevis la duan premion en la lasta literatura konkurso de *L'Espérantiste*.

Al iliaj familioj ni prezentas la esprimon de nia plej sincera kondolenco.

Sinjoro Barono Menu de Menil, 46, Boulevard Magenta, Parizo, prilaboras por verki *jarlibron* kiu enhavos: nomaron de ĉiuj societoj proesperanto: nomaron, kiel eble plej, de esperantistoj: sciigojn pri la gazetoj kaj pri la tutaj libroj: anoncojn kaj reklamojn komercajn.

Oni petas al ĉiuj esperantistoj ke ili sendu tuj sian nomon, profesion, kaj adreson al dirita Sinjoro Barono. La enskribo estos senpage.

La Federacio de filatelistoj belgaj en generala kunsido decidis uzi por siaj societaj celoj, la helpantan lingvon *Esperanton* kun la fremduloj kiuj tion deziras.

Miscelánea

Con sentimiento manifestamos á nuestros lectores que la muerte acaba de arrebatarlos á nuestros queridos compañeros, Sres. Magnus Nordensvan, de Kuopio (Finlandia), uno de los más antiguos esperantistas, y Camilo Picard, quien obtuvo el segundo premio en el último concurso literario de *L'Espérantiste*.

A sus familias enviamos la expresión de nuestro pésame más sincero.

El señor Barón Menu de Menil, 46, Boulevard Magenta, París, trabaja detenidamente en formar un *anuario* que contendrá: nombres de todas las sociedades dedicadas al Esperanto; nombres, el mayor número posible, de esperantistas; noticias referentes á los periódicos y á todos los libros esperantistas; anuncios y reclamos comerciales.

A todos los esperantistas se pide que manifiesten en seguida su nombre, profesión y dirección á dicho señor Barón. La inscripción será gratuita.

La Federación de filatélicos, belgas, ha decidido en Junta general usar la lengua auxiliar Esperanto para los fines de la Sociedad, con los extranjeros que así lo deseen.

Ni ricevis kaj tre dankas *Jarlibron*, por nuna jaro, de la Grupo Esperantista de Amiens, tiu ĉi interesa broŝuro enhavas regularon de la grupon, adresaron de membroj, kaj aliajn aferojn.

Laŭ la raporto de nia kara kolego *La Belga Sonorilo*, la senlaciĝa kaj entuziasma Esperantisto Komandanto Ch. Lemaire estis en «Je-Ji» (Kongolando), la 15.^{an} de junio lasta, fartis bonege kaj ĝis tiu tago estis difininta 75 astronomiajn lokojn kaj detale stariginta, sur landkarto, 1.625 kilometroju de sia vojirado.

En la ekspozicio de fotografiaj organizita de la *Autverpena Societo por fotografaj kaj sciencaj studoj*, oni vidigas geografian karton de Belgujo, montrantan la lokojn kie ekzistas Esperantistoj.

Sinjoro Ch. Tassencourt, *1, rue d'Alger*, Prezidanto de la grupo ĉe Amiens-o (Francujo), negocisto, membro de la komerca rusa ĉambro de Parizo, deziras korespondadi pri leteroj aŭ per poŝtkartoj kun komercistoj ĉiulandaj, speciale pri lano, kotono kaj kolorigilaj materioj.

Hemos recibido y agradecemos mucho el Anuario para el año corriente del Grupo esperantista de Amiens; este interesante folleto contiene el reglamento del grupo, dirección de los socios y otros asuntos.

Según refiere nuestro querido colega *La Belga Sonorilo* (La Campana Belga), el incansable y entusiasta esperantista, comandante Ch. Lemaire, se encontraba el 15 de Junio último en «Ye-Yi» (Congo). Hasta ese día había determinado 75 puntos astronómicos y había trasladado con todo detalle al plano, 1.625 kilómetros de camino recorrido por él.

En la exposición de fotografías organizada en Amberes por la *Sociedad Amberense de estudios fotográficos y científicos*, se exhibe una carta geográfica de Bélgica, que muestra las poblaciones en que existen esperantistas.

El Sr. Ch. Tassencourt, *1, rue d'Alger*, presidente del Grupo de Amiens (Francia), negociante, miembro de la Cámara de comercio rusa, de París, desea comunicar por cartas ó postales con comerciantes de todos los países, especialmente respecto á lana, algodón y materias para hacer colores.

LENGUA INTERNACIONAL ESPERANTO

CREADA EN 1883

por el

DOCTOR ZAMENHOF

COMPENDIO DE LAS REGLAS FUNDAMENTALES

(CONCLUSIÓN)

SUFIJOS: *ad*, expresa duración de acción; *parolo*=palabra; *parolado*=discurso; *af*, cualidad concreta; *infano*=niño; *infanaĵo*=niñada, niñería; *an*, habitante, partidario; *Madrida*=Madrid; *madridano*=madrileño; *ar*, colección, conjunto; *arbo*=árbol; *arbaro*=bosque; *ebl*, que puede ser; *vidi*=ver; *videbla*=visible; *ec*, cualidad abstracta; *juno*=joven; *juneco*=juventud; *eg*, aumentativo; *ŝtono*=piedra; *ŝtonego*=roca; *ej*, lugar destinado á; *preĝi*=rezar; *preĝejo*=iglesia; *em*, inclinación, hábito, tendencia; *dormi*=dormir; *dormema*=dormilón; *er*, elemento, unidad parcial; *sablo*=arena; *sablero*=grano de arena; *estr*, jefe, principal; *urbo*=ciudad; *urbestro*=alcalde; *et*, diminutivo; *ŝtono*=piedra; *ŝtoneto*=piedrecita; *id*, descendencia; *reĝo*=rey; *reĝido*=príncipe real; *ig*, hacer, volver; *pura*=limpio; *purigi*=limpiar; *iĝ*, hacerse, volverse; *maljuna*=viejo; *maljuniĝi*=envejecer, hacerse viejo; *il*, instrumento; *tranĉi*=cortar; *tranĉilo*=cuchillo; *in*, femenino; *koko*=gallo; *kokino*=gallina; *ind*, digno de; *honoro*=honor; *honorinda*=honorable; *ing*, objeto en el que se introduce lo expresado por la raíz; *fingro*=dedo; *fingringo*=dedal; *ist*, oficio, carrera, ocupación; *piano*=piano; *pianisto*=pianista; *uj*, que contiene, que encierra; *pomo*=manzana; *pomuĵo*=manzano (árbol); *ul*, persona caracterizada por; *malsana*=enfermo (adj.); *malsanulo*=un enfermo (sust.)

★

ĉj, diminutivo cariñoso de nombre de varón, y se coloca después de la 2.ª, 3.ª, 4.ª ó 5.ª letra, con supresión de alguna ó algunas; *Nikolao*, Nicolás, *Nikoĉjo*, *Nikĉjo*, *Niĉjo*, Nicolasito.

nj, lo mismo que el anterior, respecto á nombres de mujer, *Mario*, María; *Marinjo*, *Manjo*, Mariita.

NI VARMEGE REKOMENDAS

Al ĉiuj amikoj de la lingvo Esperanto, la

GAZETARON ESPERANTAN

Lingvo internacia. Monata gazeto por la lingvo Esperanto.—Jara abono: **4 fr.** Administracio: Paul Lengyel, Szekszárd, Hungarujo. En Esperanto.

L' Esperantiste. En la lingvoj: franca kaj Esperanto.—Jara abono (kun aldono): **4'50 fr.** Administracio: M. Edouard Bréon, 6, rue du Levant, á Vincennes (Seine). Francujo.

La Lumo (ilustrita). En la lingvoj: franca, angla kaj Esperanto.—Jara abono: **3 fr.** Administracio: «La Lumo», Montréal 79, St. Christophe. Kanado. Norda Ameriko.

Rondiranto (ilustrita). En la lingvoj: bulgara kaj Esperanto.—Jara abono: **3'58 fr.** Administracio: G. P. Oreškov, Plovdiv, Bulgarujo.

La Holanda Pioniro. En la lingvoj: holanda kaj Esperanto.—Jara abono; **6 fr.** Administracio: Dreves Uitterdijk, Hilversum, Holando.

La Belga Sonorilo. En la lingvoj: franca, flandra kaj Esperanto.—Jara abono: **3 fr.** Administracio M. Seynayeve, Courtrai, 3, rue de l' Avenir, Belgujo.

Bohema esperantisto. Eliras ĉiumonate.—La jaran abonon: **1 fr. 50 cent.**, oni sendu al la Administracio de la Revuo Internacia, Bystrice-Hostyn. Moravujo. Aŭstrujo. En Bohema kaj Esperanta lingvo.

L' Esperantista, en Esperanta kaj Itala lingvo, **4 frankoj,** Sro G. Giovanni via S. Secondo, 22, Torino. Italujo.

La Svisa Espero, en Esperanta kaj Franca lingvo Sro Th. Renard, 6, rue du Vieux Collège, Génève, Svisujo; jara abono **2'50 frankoj.**

Juna Esperantista de Genevo. en Franca kaj Esperanta lingvo, kosto de unu numero: **10 centimoj.** Sroj Hodler kaj Privet; redakcio J E G R, avenue des rollandes Genevo, Svisujo.

Monata Revuo Esperantista en Sveda kaj Esperanta lingvo, hektografita, Sro Einar Hakaŭsson, Söderhelge, Svedujo, jarabono **3 Frankoj.**

Espero Katolika redaktita Esperante. Sro Abato Em. Peltier en Cheillé per Azay-le-Rideau (Indre et Loire) Francujo, jarabono: **1'50 frankoj.**

Societo por Internaciaj Rilatoj, jarabono **3 Fr.** kaj kun gazeto Lingvo Internacia **6 Fr.** Por la adreso, vidu tiun de Lingvo Internacia.

Antaŭen Esperantistoj !! Monata gazeto organo de la Perua Esperantista Societo. Administracio, strato Lartiga n.º 106. Jarabono **0'10 funtoj.**

The Esperantist, en Angla kaj Esperanta lingvo, 67 Kensington Gardens Square-London W, jarabono **4 frankoj.**

VARIAS OBRAS

DE LA COLECCIÓN APROBADA POR EL DOCTOR ZAMENHOF

Autor de la lengua Internacional Esperanto

Librería HACHETTE et Cie, 79, boulevard Saint-Germain, PARIS, y sus corresponsales

Grammaire et exercices de la langue internationale Esperanto, par L. DE BEAUFONT.

—Prix: 1 fr. 50.

Corrigé de «Grammaire et Exercices», par L. DE BEAUFONT.—Prix: 0 fr. 75.

Dictionnaire Esperanto Français, par L. DE BEAUFONT.—Prix: 1 fr. 50.

Vocabulaire Français-Esperanto, par Th. CART, MERCKENS et P. BERTHELOT.—

Prix: 2 fr. 50.

Commentaire sur la Grammaire Esperanto, par L. DE BEAUFONT.—Prix: 2 fr.

L' Esperanto en 10 leçons, par Th. CART, et M. PAGNIER.—Prix: 0 fr. 75.

Corrigé de «L' Esperanto en 10 leçons», par Th. CART et PROCUREUR.—Prix: 0 fr. 50.

Premières leçons d' Esperanto, par Th. CART.—Prix: 0 fr. 30.

Primeras lecciones de Esperanto, por Th. CART, traducción de A. L. Villanueva;
0 fr. 30.

Texte synthétique des règles, préfixes, suffixes et expressions de l' Esperanto, par L. DE BEAUFONT.—Prix: 0 fr. 50.

DE LA COLECCIÓN ESPERANTA DE L. I.

LINGVO INTERNACIA, 27, BOULEVARD ARAGO, PARIS

N.º 2. *Esperanta Fraŝlibro de la Turisto*, 400 utilaj frazoj en Esperanto kun tradukoj angla, franca, germana, hispana, itala, kaj adresaro de diverslandaj Grupoj Esperantistaj. . . . . 0 fr. 50

N.º 3. *Esperanta Sintakso laŭ verkoj de Srº Doktoro ZAMENHOF kaj aliaj en Esperanto*, de P. Fruictier, ĉefredaktoro de «Lingvo Internacia».. . . . 1 fr. 50

EN LA SECRETARÍA DEL "GROUPE ESPERANTISTE DE PARIS"

10, place de la Bourse (en el Touring-Club de France), Paris (2º)

Universala Vortaro de la lingvo internacia Esperanto, par le Dr L. ZAMENHOF.—

Prix: 1 fr. 10 (franco).

Esta obra es un vocabulario de raíces, menos completo que el *Dictionnaire Esperanto-Français*, pero con la traducción en francés, inglés, alemán, ruso y polaco.

Vocabulaire Français-Esperanto des mots spéciaux à la philatélie, avec modèles de lettres, par René LEMAIRE.—Prix: 0 fr. 40.

EL BIBLIOTECARIO DEL GRUPO ESPERANTISTA DE MURCIA

Sociedad, 14,

se encarga de hacer la suscripción á cualquiera revista de Esperanto de las que se publican en la actualidad, como igualmente de proporcionar cualquiera de las obras de Esperanto, de las que forman la colección aprobada por el Dr. Zamenhof, autor del idioma internacional.—Vals «Esperanto» por Menu de Menil, se envía franco de porte por una peseta; si se desea certificado, mándese veinticinco céntimos más.—Gramática del Sr. Villanueva, 1'50 ptas. para fuera de Murcia, franco de portes y certificado.—Bonito sello de propaganda de Esperanto con estrella pentagonal, para adherirlo á tarjetas, cartas, etc., á peseta el ciento.—No se sirve ningún encargo que no venga acompañado de su importe en letra del Giro Mutuo, carta-orden, ó sellos de diez y quince céntimos, certificando la carta en este último caso.

EN LAS ESCUELAS PÍAS DE VALENCIA

Elementos para el estudio del Esperanto, 1903.—Rvdo. P. ANTONIO GUINART